

e-ISSN: 2630-631X

Article Type

Research Article

Subject Area

Education Management

Vol: 8 Issue: 62

Year: 2022 August

Pp: 1389-1396

Arrival

27 May 2022

Published

31 August 2022

Article ID 63770

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.29228/smryj.63770>

How to Cite This

Article

Üstün, A. & Aydın, M.

(2022). "Öğretmenlik

Meslek Kanununa

İlişkin Okul Yönetici

Görüşleri",

International Social

Mentality and

Researcher Thinkers

Journal, (Issn:2630-

631X) 8(62): 1389-

1396

Social Mentality And
Researcher Thinkers is
licensed under a

Creative Commons

Attribution-

NonCommercial 4.0

International License.

Öğretmenlik Meslek Kanununa İlişkin Okul Yönetici Görüşleri

Opinions Of School Administrators On The Teaching Profession Law

Ahmet Üstün¹ Murat Aydın² ¹ Prof. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Amasya, Türkiye² Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya Üniversitesi, SBE, Eğitim Bilimleri ABD, Amasya, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Öğretmenlik Meslek Kanunu'na ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerini derinlemesine incelemektir. Çalışma grubunu Bayburt ili Merkez ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarının farklı eğitim ve yönetim kademelerinde halen çalışmakta olan 8 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği hazırlanarak toplanmıştır. Literatür incelemesinde Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun uzun zamandan beri öğretmenler tarafından beklenen bir kanun olduğunu söyleyebilmekteyiz. 14 Şubat 2022 tarihinde çıkan Öğretmenlik Meslek Kanunu eğitimin tüm paydaşları tarafından olumlu bir adım olarak değerlendirilmesine rağmen birçok kesim tarafından da yeterli görülmemektedir. Özellikle öğretmenlere karşı şiddeti engelleyecek maddelerin bulunmaması ve öğretmenlerin özlük haklarından ziyade daha çok maddi konuları içermesi eleştiri sebebi olmaktadır. Ayrıca sadece maddiyatın ön plana alınması öğretmenlik mesleğinin toplum nezdinde saygın bir meslek olmasına engel olmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar öğretmenlik mesleğini özveri ve fedakârlık olarak tanımladıkları görülmekte, öğretmenlik mesleğinin sorunları olacakta fiziksel alt yapı eksiklikleri ve veli ilgisinin yetersizlikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmanın bir diğer sonucu ise toplum nezdinde öğretmenlik mesleğinin saygınlığının azaldığı, yeni çıkan Öğretmenlik Meslek Kanunu sayesinde bu durumun önemli bir değişime uğramayacağı; aksine medya tarafından maddiyat ön planda tutulduğundan öğretmenlik mesleğinin saygınlığının daha da azaldığı algısı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde Öğretmenlik Meslek Kanunu öğretmenler ile beraber hazırlanan, öğretmenlerin özlük haklarındaki iyileşmelerin daha geniş bir perspektifte değerlendirildiği yeni maddelerin eklenmesi ile tüm bu olumsuz yargıların önüne geçilebileceği şeklinde çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik, Meslek, Kanun, Yönetici

ABSTRACT

The aim of this study is to deeply examine the views of school administrators on the teaching profession law. The study group consists of 8 school administrators who currently work in different education and management stages of public schools in Bayburt affiliated to the Ministry of National Education. Qualitative research method is used in the study. The data are collected by the semi-structured interview method. In the literature review, it can be said that the Teaching Profession Law has been awaited by teachers for a long time. Although the Teaching Profession Law enacted on February 14, 2022 is considered as a positive step by all stakeholders in education, it is not considered sufficient by many. In particular, it is criticized that there are no articles that prevent violence against teachers and that it gives weight to financial issues rather than teachers' personal rights. In addition, bringing only financial issues to the forefront prevents the teaching profession from being a respected profession in the society. According to the results of this research, the participants define the teaching profession as devotion and self-sacrifice, and it is seen that the problems of teacher profession are physical infrastructure deficiencies and parent inadequacies. Another result of the research is that the prestige of the teaching profession has decreased in the society and this situation will not change significantly with the newly enacted Teaching Profession Law. On the contrary, there is a perception that the prestige of the teaching profession has decreased even more since financial issues are prioritized by the media. When the research findings are evaluated, some solutions and suggestions are provided that all these negative judgments can be prevented by including new articles, which are prepared together with the teachers and in which the improvements in teachers' personal rights are evaluated in a broader perspective, in the Teaching Profession Law.

Keywords: Teaching, Job, Law, Administrator

GİRİŞ

Ülkelerin geleceğinin sağlam temeller üzerine oturması için eğitimin önemli bir yeri olduğu herkes tarafından kabul görmüş bir gerçektir. Eğitimin ülkeler için bu kadar önemli bir olgu olduğu düşünüldüğünde, eğitimin temel unsuru olan öğretmenlik mesleğinin ehemmiyeti gün yüzüne çıkmaktadır. Bir ülkenin kalkınması için, yurttaşlarının sosyalleşmesi için, toplumun huzur ve refah düzeyinin yüksek olması için öğretmenlerin başrolde görev almaları gerekmektedir (Özden, 1999). Bu tanıma göre öğretmenlik mesleği sadece eğitim öğretim ile ilgili bir görev değil aynı zamanda sosyo-kültürel ve bilimsel boyutlara sahip, uzmanlık ve beceri isteyen, insan davranışlarını değiştirme gücüne sahip uzman kişilerin olağanüstü güç sarf edilmesi gereken görevler bütünüdür (Alkan, 1998). Yine başka bir ifadeyle öğretmenlik, toplumsal değişimin önderliğini yapan ve bu süreci yönlendiren bir meslektir (Ünal & Akay, 2017). Öğretmenlik mesleğini kavram olarak değerlendirecek olursak eğitim örgütleri içindeki bir konumu belirtmekte olup o konuma ait uygun

davranışları sergileme, o göreve ait statüyü ifade etmekte olan bir kavram olarak tanımlayabiliriz (Üstüner, 2006). “1739 sayılı Temel Eğitim Kanununun 43 maddesine göre öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak ifade edilmektedir.” Bu ifadeleri göz önünde bulundurarak öğretmenlik mesleğinin istenilen amaçlara ulaşması için mesleğin içinde bulunan öğretmenlerin çok iyi yetiştirilmesi ve buna bağlı olarak mesleği icra edebilecek özel ve genel yeterliliklere sahip olunması önemli bir zorunluluktur (Erden, 1998). Öğretmenlik mesleğinin toplumsal karşılığı bu kadar önemli olduğunu göz önünde bulundurursak öğretmenlerin kendi özeline ait meslek kanununun olması zorunluluk haline geldiği ifade edilebilir. Bu kanun 14 Şubat 2022 tarihinde Öğretmenlik Meslek Kanunu adı altında Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Resmi Gazete, 2022).

Mesleklerin amaçlarına ulaşması için yasal dayanakları olması gerektiği bilinmektedir. Öğretmenlik mesleğinin yasal dayanakları; Atatürk ilkeleri, eğitimle ve öğretmenlik ile ilgili yasalar, ilgili yönetmelikler gibi kamu hizmeti veren tüm meslek gruplarının olması gereken yasal dayanaklara dayanmaktadır (Hacıoğlu vd., 1997).

Yukarıdaki tartışmalar sonucunda öğretmenlik mesleğinin ülkenin kalkınmasında çok önemli bir yeri bulunduğu ve bu meslekle ilgili bir kanunun bulunması zorunluluğu tespit edilmiştir. Bu duruma bağlı olarak ülkemizde 2022 yılında Öğretmenlik Meslek Kanunu yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe giren bu Öğretmenlik Meslek Kanunu konusunda farkındalık yaratmak için bu çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur.

Eğitimin en temel amacı bireyleri çağdaş dünyaya uyumlu kişi haline getirerek uygun bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Eğitimde bunu başarmanın yolu iyi bir eğitim sisteminin yanı sıra donanımlı ve nitelikli bir öğretmen kadrosuna sahip olmaktan geçmektedir (Dilaver,1996). Bu durum şu şekilde de ifade edebilir; eğitimin etkili olabilmesi için üç öğeden bahsedebilmektedir. Bunlar; öğrenci, eğitim programları ve öğretmendir. Bu üç önemli öğeden birinin eksikliği eğitim-öğretim sürecinin olumsuz etkilemekle beraber etkileme unsurunun en fazla olduğu öğenin öğretmen olduğunu söylenebilmektedir (Katkat ve Mızrak, 2003).

Kaliteli bir öğretmenin alanı hakkında sahip olduğu ilgi ve becerinin yanı sıra mesleğe yönelik tutum ve davranışlarının da olumlu olması esastır (Çetin, 2006). Bu sebeptendir ki öğretmen yetiştiren kurumların alan bilgisine verdikleri önemi değer, tutum ve davranışlarda da vermeleri esastır (Çeliköz ve Çetin, 2004). Bu tutum ve davranışlardan en önemlileri ise sabır, devamlı çalışma ve özveridir (Çapa ve Çil, 2000).

Öğretmen bilgisini sistematik hale getirip literatürle tanıştıran kişi Shulman’dır. Shulman 1986’da yapmış olduğu araştırmada öğretmenliğin bilgi temelini yedi kısımda incelemiştir:

- ✓ İçerik bilgisi,
- ✓ Genel pedagojik bilgi,
- ✓ Öğretim programı bilgisi,
- ✓ Pedagojik alan bilgisi,
- ✓ Öğrenci özellikleri bilgisi,
- ✓ Eğitim sistemi bilgisi,
- ✓ Eğitim hedefleri, değerleri, tarihi ve felsefi temelleri bilgisi.

1975’ten sonra mesleğe girenlerin yeteri kadar alan bilgisi ve pedagojik formasyon eğitimi almadığı tespit edilmiştir. Bunun sonucunda alan bilgisi ve pedagojik formasyon alanlarına bu tarihten sonra daha fazla ağırlık verildiği gözlenmektedir (Kavcar, 2003). Bu kendini yenileme ve değişim günümüzde ortaya çıkmaktadır. Teknolojinin ilerlemesi, öğrenci profilinin değişimi, öğrencilerin öğrenme tarzlarındaki çeşitliliği ve etkili öğrenme şekillerindeki farklılaşması öğretmenlikte de değişimi zorunlu kılmış; öğretmenlik mesleğinin de kendini güncellemesi ve günümüz şartlarına uygunluk sağlaması zorunluluk haline gelmiştir (Karadoğan 2019).

Kamuda hizmet veren tüm kurumların belli bir yasal dayanağı olmak zorundadır. Ülkemizde öğretmenlik mesleği yasal dayanak olarak 657 sayılı Devlet Memurlar Kanunu içinde devlet memurluğu kapsamına alınıp 1739 sayılı Temel Eğitim Kanunu ile özel ihtisas mesleği olarak kabul görmüştür (MEB, 1973). Son olarak 14.02.2022 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yasalanan Öğretmenlik Meslek Kanunu’nu yasal dayanak olarak ifade edebiliriz (Hürriyet, 2022).

Son yıllarda öğretmenlik mesleği ile ilgili olarak çalışma koşulları, mesleki tatminleri, hak ve sorumlulukları gibi konulara açıklık getirmesi noktasında beklenen bir meslek kanununa ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir

(Altan & Özmuş, 2022). Bu beklentilerin nihayetinde Eğitim Vizyon Belgesi (MEB, 2018) ve 2019-2023 yıllarını içeren Kalkınma Planı neticesinde Şubat 2022 tarihinde Öğretmenlik Meslek Kanunu yayımlanmıştır.

Bu kanuna göre öğretmenlik mesleğinin özel bir ihtisas mesleği olduğu ve öğretmenlerin üç kariyer basamağına ayrılıp öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olarak sınıflandırılması kararlaştırılmıştır (MEB, 2022). Aday öğretmenlik dâhil 10 yıl hizmeti bulunan öğretmenler 180 saatten az olmamak şartıyla eğitim almaları ve eğitim sonundaki yazılı sınavdan en az 70 puan alarak uzman öğretmenliğe geçmeleri, yine 10 yıl uzman öğretmenlik hizmeti bulunan öğretmenlerin 240 saatten az olmamak şartıyla eğitim almaları ve eğitim sonucundaki yazılı sınavdan en az 70 puan alarak sertifikalarını alıp başöğretmenliğe geçmelerine imkân tanınmaktadır (Resmi Gazete, 2022). Ayrıca yüksek lisans eğitimini tamamlayan öğretmenler uzman öğretmenlik için yapılacak olan yazılı sınavdan, doktora eğitimini tamamlayan öğretmenler ise başöğretmenlik için yapılacak yazılı sınavdan muaf tutulacaktır (www.memurlar.net, 2022). Yine bu kanunla birlikte uzman öğretmenliği ve başöğretmenliği elinde bulunan öğretmenlere maddi iyileştirmeye gidilecektir (MEB, 2022). Bu kanun kapsamında birinci derecede görev yapan öğretmenlerin ek göstergeleri 3000 den 3600 çıkartılacaktır (www.memurlar.net, 2022).

Yukarıda temel maddeleri belirtilen Öğretmenlik Meslek Kanunu on yıllardır beklenen bir kanun olarak çıkartılması önemli görülmele beraber eksiklikleri de bulunmaktadır (Altan & Özmuş, 2022). Bu eksikliklere değinecek olursak, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun içerisinde ücretli öğretmenlerin ve sözleşmeli öğretmenlerin bulunmaması ayrıca öğretmenleri uzman, başöğretmen gibi ayırtırmaya gidilmesi okullardaki dayanışma hukukunu olumsuz etkileyecektir (www.ebs.org.tr, 2022). Öğretmenlik Meslek Kanunu, öğretmenlerin kanunu olmaktan çok ilave ek gösterge artışından ibarettir. Bu maddelere ilaveten kanunun içine sözleşmeliyi kaldıran, mülakatı sonlandıran, istihdamda güçlük çekilen yerlere teşvik veren, öğretmene şiddeti engelleyen kanun hükümleri getirilmelidir (www.ebs.org.tr, 2022). Öğretmenlik Meslek Kanunu mevcut haliyle öğretmenlerin beklentilerini karşılamayan, hayal kırıklığı yaşatan bir kanundur (www.tes.org.tr, 2022).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Öğretmenlik Meslek Kanunu'na ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerini derinlemesine incelemektir. Bu amaca yönelik araştırma boyunca aşağıdaki sorulara cevaplar aranmaktadır:

- ✓ Öğretmenlik Meslek Kanunu nedir?
- ✓ Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çıkma nedenleri nelerdir?
- ✓ Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nda ortaya çıkan eksiklikler ve çözümleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada uzun yıllardır gündemde bulunan ancak yeni yasalaşan Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun kazandırdıkları ve eksikliklerinin neler olduğu konusunda bilgi sunacaktır. Bu çalışma bu yönüyle eğitimin tüm paydaşlarına Öğretmenlik Meslek Kanunu hakkında yol gösterici olacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Öğretmenlik meslek kanuna ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerini derinlemesine inceleyen bu araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi bireylerin çevrelerini anlamlandırma şekillerini, bu çevreyle etkileşim sonucunda görüşlerini, gözlemlerini ve sosyal sorunlarını açıklamayı amaçlamaktadır (Ritchie & Lewis, 2003). Başka bir ifade şekliyle gözlem, doküman analizi, görüşme gibi nitel veri toplama araçlarını kullanarak bireyin sosyal çevresine yönelik algılarını araştıran çalışmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Bayburt ili Merkez ilçesinde, 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı'nda çalışmakta olan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Bu okul yöneticileri içerisinde her bir değişken durumun Öğretmenlik Meslek Kanunu'na ilişkin tutumlarını etkileyebileceği düşünüldüğünden yöneticilik yapılan okul türü, yönetim kademesi, hizmet yılı, mezuniyet durumu gibi değişkenleri konusunda çeşitlendirilmiş 10 okul yöneticisi belirlenmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

Katılımcı Kodu	Yaş	Cinsiyet	Mezuniyet	Okul Türü	Yönetici Kadrosu	Yöneticilikte Geçen Süre
Ö1	30	Bayan	Lisans	İlkokul	Müdür yardımcısı	2 yıl
Ö2	53	Erkek	Lisans	İlkokul	Müdür	20 yıl
Ö3	40	Erkek	Lisans	Ortaokul	Müdür	6 yıl
Ö4	35	Erkek	Lisans	İlkokul	Müdür	4 yıl
Ö5	46	Erkek	Lisans	Ortaokul	Müdür	17
Ö6	26	Bayan	Yüksek lisans	Anaokulu	Müdür	1 yıl
Ö7	31	Kadın	Yüksek lisans	Okul öncesi	Müdür	3 yıl
Ö8	29	Kadın	Lisans	Ortaokul	Müdür	2 yıl
Ö9	32	Kadın	Yüksek lisans	Lise	Müdür	1 yıl
Ö10	40	Erkek	Yüksek lisans	Anaokulu	Müdür	12 yıl

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada nitel araştırma yönteminde sıklıkla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği belli bir norma sahip olmasıyla birlikte esnekliği de içinde barındırması araştırılan konularda derinlemesine bilgi sahibi olmayı sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ne yapılandırılmış görüşme tekniği kadar katı ne de yapılandırılmamış görüşme tekniği kadar esnek (Altunay, Oral, Yalçınkaya, 2014).

Verilerin Toplanması

Bu süreçte katılımcılarla çeşitli iletişim araçlarıyla görüşülerek randevu alınmış ve daha sonra yüz yüze görüşülmüştür. Görüşmede katılımcıların kendilerini herhangi bir baskı altında görmemeleri için görüşmeler gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Görüşmelere öncelikle demografik sorular sorulmuş akabinde ikinci görüşme soruları sorulmuştur. Görüşmeler 20-30 dakika arası sürmüştür. Görüşmeler ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir. Daha sonra bu ses kayıtlarının kaybolmaması için yazıya da dökülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada görüşme formu aracılığı ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz verilerin azaltılması, verilerin sunumu, sonuç çıkarma ve doğrulama basamakları olmak üzere üç basamağa sahiptir (Türnüklü, 2000). Başka bir ifadeyle betimsel analiz belirlenen konuların özetlenerek neden sonuç ilişkisi içinde yorumlanan analiz tekniğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Analiz sürecinde okul yöneticilerine Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6...Ö10 şeklinde kod adlar verilmiştir.

BULGULAR

Katılımcılara yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmış olup verilen cevaplar açık kodlama yöntemiyle incelenmiştir. Ortaya çıkan bulgular maddeler halinde açıklanmaktadır.

Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Birinci görüşme sorusu “Öğretmenlik mesleğini nasıl tanımlarsınız?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen veriler analiz edildiğinde katılımcıların öğretmenlik mesleğini; 1. Geleceğe hazırlayan, 2. Özveri ve fedakârlık, 3. Farkındalık yaratma ve 4. İhtiyaca cevap verme kavramları ile ifade ettikleri bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algılar

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Geleceği hazırlayan	5	50	Çocuğu bilimsel, psikolojik olarak hayata hazırlayan, değerleri ile çocuklara rehber olan kişidir. (Ö8)
2	Özveri ve fedakârlık	3	30	Öğretmen deyince sevgi, saygı, sabır, hoşgörü ve fedakarlık gibi olumlu hasletler akla gelir. (Ö10)
3	Farkındalık yaratma	1	10	Çocuklarımızın hayatlarına dokunup, farkındalık yaratmak. (Ö5)
4	İhtiyaca cevap veren	1	10	Günümüzde eğitim öğretim ihtiyaçlarına cevap veren, öğrencileri geleceğe hazırlayan kişidir. (Ö1)
Toplam		10	100	

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcıların öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları; geleceğe hazırlayan %50, özveri ve fedakârlık %30, farkındalık yaratma %10, ihtiyaca cevap veren %10 olacak şekilde sıralandığı görülmektedir.

İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

İkinci görüşme sorusu “Öğretmenlik mesleğinin uygulanmasında ne gibi zorluklarla karşılaşmaktadır?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen veriler analiz edildiğinde katılımcıların meslekte karşılaşılan

zorluklar olarak; 1. Geleceğe hazırlayan, 2. Özveri ve fedakârlık, 3. Farkındalık yaratma ve 4. İhtiyaca cevap verme kavramları ile ifade ettikleri bulgusuna ulaşmaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlik Mesleğinin Zorlukları

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Fiziksel Alt Yapı Eksikliği	3	27	Zaman fiziki mekânın dar ve sınırlı olması, araç ve gereçlerin yetersiz olması. (Ö2)
2	Veli İlgisinin Yetersizliği	3	27	Velinin öğretmene destek olmaması (Ö6)
3	Müfredat Yetişmeme	2	18	Bazı derslerde müfredatı yetiştirmek amacıyla zaman sıkıntısı yaşanmaktadır. (Ö1)
4	Mesleğin Saygı Kaybı	2	18	Meslek onurunun zedelenmesi ve saygı kaybı dolayısıyla toplumun öğretmeni hizmetçi olarak görmesi ve bakanlığın eğitimdeki tüm sorunları öğretmen kaynaklı düşünmesi. (Ö3)
5	Yetersiz İdareciler	1	10	Yetersiz yönetici ve egoist idarecilerin baskıcı tavırlar ve uygulamaları. (Ö2)
Toplam		11	100	

Tablo 3’de görüldüğü gibi katılımcıların öğretmenlik mesleğinin zorlukları olarak; fiziksel alt yapı eksiklikleri %27, veli ilgisinin yetersizlikleri %27, müfredat yetişmeme %18, mesleğin saygı kaybı %18 ve yetersiz idareciler %10 olarak sıralandığı görülmektedir.

Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Üçüncü görüşme sorusu “Size göre toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısı nasıldır?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin veriler analiz edildiğinde toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısı olarak; 1. Öğretmenlik saygınlığının azalması, 2. Toplumun hizmetçi olarak görmesi, 3. Ailelerin olumsuz tutumları olması, 4. Güvenilir kavramları ile tanımladıkları bulgusuna ulaşmaktadır.

Tablo 4. Toplumun Öğretmenlik Mesleğine Bakışı

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Öğretmenlik Saygınlığının Azalması	5	50	Öğretmenlik mesleğinin tarihsel gelişimi düşünüldüğünde toplum tarafında saygı gösterilen bir meslek iken son yıllarda toplumsal değer düşüştüğünü söyleyebilirim. (Ö1)
2	Hizmetçi Olarak Görme	3	30	Özellikle anaokulu öğretmenlerine bakıcı gözüyle bakılıyor. (Ö6)
3	Ailelerin Olumsuz Tutum Geliştirmesi	1	10	Günümüzde ailenin olumsuz tutum ve davranışı, çevre ve sosyal medyanın çocuk üzerinde o kadar etkisi büyük ki, öğretmen istese de çırpınsa da, çocuk üzerinde istediği olumlu etkiyi bırakamıyor. (Ö2)
4	Güvenilir	1	10	Toplum öğretmeni güvenilir bir kişi, ikinci aile olarak gördüğünü düşünüyorum. (Ö8)
Toplam		10	100	

Tablo 4’te görüldüğü gibi katılımcıların toplumun öğretmenlik mesleğine bakışını ifade ederken; öğretmenlik mesleğinin saygınlığının azalması %50, öğretmenleri hizmetçi olarak görme %30, ailelerin öğretmenlere olumsuz tutum geliştirmesi %10, öğretmenlik mesleğinin güvenilir olarak görülmesi %10 olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Dördüncü görüşme sorusu “Öğretmenlik meslek kanunu yeterli buluyor musunuz? Sizi bu düşünceye sevk eden gerekçeler nelerdir?” şeklindedir. Katılımcıların bu soruya vermiş oldukları cevaplar; 1. Yeterli değil, 2. Dar kapsamlı, 3. Yeni bir çalışma, 4. Zamanla geliştirilebilir olarak belirtmektedirler.

Tablo 5. Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun Yeterlilik Algısı

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Yeterli değil	7	55	Yeni olan sadece 3600 ek gösterge diğerleri eksik fazla zaten vardı. (Ö5)
2	Dar Kapsamlı	2	15	Öğretmenlik Meslek Kanunu dar kapsamlı, katılımcı olmayan hazırlık süreci ve sorunlu maddeleri itibarıyla ne yazık ki öğretmenlerin var olan ihtiyaçlarına, önceliklerine ve beklentilerine çare olmaktan birçok anlamda çok uzak. (Ö10)
3	Yeni Bir Çalışma	2	15	Şu an hazırlanış olarak yeni bir çalışma, zamanla yapılan revizelerle daha etkin bir hale geleceğini düşünüyorum. (Ö8)
4	Zamanla Geliştirilebilir	2	15	Yeterli değil ama zamanla geliştirilebilir. (Ö7)
Toplam		13	100	

Tablo 5’de gibi Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun yeterliliği noktasında yöneticiler; yeterli değil %55, dar kapsamlı %15, yeni bir çalışma %15, zamanla geliştirilebilir %15 cevaplarını verdikleri sonucuna ulaşmaktadır.

Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Beşinci araştırma sorusu “Öğretmenlik Meslek Kanunu ile toplumun öğretmenlik bakışında bir değişiklik oldu mu? Bu değişiklikleri nasıl değerlendirirsiniz?” şeklindedir. Bu soruyu katılımcılar; 1. Değişiklik yok, 2. Olumsuz yönde değişiklik cevaplarını verdikleri görülmektedir.

Tablo 6. Öğretmenlik Meslek Kanunundan Sonra Toplumun Öğretmenlik Mesleğine Bakışı

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Değişiklik Yok	7	58	Bir değişiklik yok. (Ö6)
2	Olumsuz Yönde Değişiklik	5	42	Evet, oldu ama olumsuz yönde. (Ö2)
Toplam		12	100	

Tablo 6’da Öğretmenlik Meslek Kanunu sonrasında toplumun öğretmenlik mesleğine bakış açısındaki değişiklik olarak, değişiklik yok %58, olumsuz yönde değişiklik var %42 sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Altıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Altıncı araştırma sorusu “Öğretmenlik Meslek Kanunu içerisinde olmasını istediğiniz maddeler nelerdir?” şeklindedir. Bu soruya katılımcılar; 1. Profesyonel yönetici, 2. İtibar artırıcı maddeler, 3. Öğretmene şiddeti önleme kavramlarını kullanarak cevap verdikleri görülmektedir.

Tablo 7. Öğretmenlik Meslek Kanununda Beklenen Maddeler

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Profesyonel Yönetici	5	50	Yöneticilikle ilgili (profesyonel anlamda) maddeler. (Ö5)
2	İtibar Artırıcı Maddeler	3	30	Öğretmenlik Meslek Kanununda öğretmenlik onurunu korumaya yönelik maddeler eklenmesi ve veli şikâyet yollarının daha seçici olabileceği önlemler isterim. (Ö9)
3	Şiddeti Önleme	2	20	Öğretmene şiddetle ilgili maddelerin olmaması. (Ö10)
Toplam		10	100	

Tablo 7’ de Öğretmenlik Meslek Kanunu’nda olması beklenen maddeler ile ilgili soruya katılımcıların, profesyonel yönetici %50, itibar artırıcı %30, şiddeti önleme %20 şeklinde sıralandıkları görülmektedir.

Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yedinci araştırma sorusu “Öğretmenlik Meslek Kanunu ile birlikte öğretmenlerin iş hayatlarında olabilecek değişiklikler nelerdir?” şeklindedir. Bu soruya katılımcılar; 1. Değişiklik olmayacak, 2. Yükseköğretimde artış, 3. Maddi kazanç, 4. Özlük haklarında iyileşme kavramlarını kullandıkları gözlenmektedir.

Tablo 8. Öğretmenlik Meslek Kanunu ile İş Hayatındaki Değişim Algısı

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Değişim Olmayacak	3	38	Hiçbir değişiklik olmayacak. (Ö2)
2	Yüksek Öğretimde Artış	2	25	Yüksek lisans, doktora gibi eğitimlere yönelim artabilir. (Ö1)
3	Maddi Kazanç	2	25	Maddi açıdan bir nebze düzeltme sağlayacak. (Ö3)
4	Özlük Haklarında İyileşme	1	12	Öğretmenler çalışarak ve özlük haklarını bilerek daha etkin hale gelebileceklerdir. (Ö8)
Toplam		8	100	

Tablo 8’de Öğretmenlik Meslek Kanunu ile iş hayatındaki değişim algısı ile ilgili soruya katılımcıların; değişim olmayacak %38, yükseköğretimde artış %25, maddi kazanç % 25, özlük haklarında %12 olacak şekilde sıralandığı görülmektedir.

Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Sekizinci araştırma sorusu “ Öğretmenlik Meslek Kanununun ülkemizdeki eğitim –öğretim sürecine katkıları nelerdir?” şeklindedir. Bu soruya katılımcılar 1. Olumlu katkı sağlayacak, 2. Değişiklik olmayacak, 3. Nitelikli öğretmen artacak, 4. Mesleki tatmin olacak kavramlarını kullanarak cevap verdikleri görülmektedir.

Tablo 9. Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun Eğitim Öğretime Katkıları

Sıra	Kod	f	%	Örnek Cümle
1	Olumlu Katkı Sağlayacak	5	45	Öğretmenin motivasyonu artarsa sürece olumlu katkı sağlar. (Ö6)
2	Değişiklik Olmayacak	3	28	Mevcut haliyle gerçek anlamda hiçbir katkısı olmaz. (Ö3)
3	Nitelikli öğretmen Artacak	2	18	Master ve doktora yapan nitelikli öğretmen sayısına olumlu katkı sağlayacaktır. (Ö10)
4	Mesleki Tatmin Olacak	1	9	Eğitim öğretim sürecine öğretmenlik mesleğindeki yatay kariyer basamaklarında ilerleme sağlayacağı ve mesleki tatmin hissi sağlayacağı için öğretmenin mutlu olmasıyla sürece katkı sağlayacağını düşünüyorum. (Ö9)
Toplam		11	100	

Tablo 9’da Öğretmenlik Meslek Kânunu’nun eğitim-öğretime katkılar sorusuna katılımcılar, olumlu katkı sağlayacak % 45, değişiklik olmayacak %28, nitelikli öğretmen artacak %18 ve mesleki tatmin olacak %9 olacak şekilde sıralandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma konusu olan Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun çıkarılmış olması katılımcılara göre önemli bir gelişme olarak görülmektedir. Öğretmenler yıllardır kendilerine ait bir meslek kanunun çıkarılmasını beklemektedirler. Ancak yeni çıkan bu Öğretmenlik Meslek Kanunu genel anlamda ihtiyaçların tam olarak karşılanmadığı konusunda öğretmenler arasında genel bir konsensüs bulunmaktadır. Öğretmen Ağrı adlı internet sitesinin “Arka Plan Öğretmenlik Meslek Kanunu” adlı yazıda Öğretmenlik Meslek Kanunu’na eğitimin birçok paydaşı tarafından yapılan eleştiriler incelendiğinde bu araştırma ile benzer sonuçlar elde edildiği görülmektedir.

Öğretmenlik Meslek Kanunu’nu daha iyi anlamlandırmak için ilk olarak katılımcılara öğretmenliğin tanımına yönelik soru yöneltilmiş olup katılımcılar öğretmenlik tanımını yüksek oranda öğrencileri geleceğe hazırlayan, özveri ve fedakârlık gibi kavramlarla tanımladıkları tespit edilmiştir. Altan ve Özmusul’un (2022) araştırması olan “Geleceğin Türkiye’inde Öğretmen Refahı: Öğretmenlik Meslek Kanununun Kayıp Parçası” adlı makalede bu öğretmenlerin fedakârlığına ve özverisine değinildiği görülmektedir.

Öğretmenlik mesleğinde karşılaşılan sorunların neler olduğu sorusuna katılımcılar fiziksel alt yapı yetersizliği ve veli ilgisinin yetersizliklerini aynı oranda ve en önemli sorun olduğunu belirtmektedirler. Fiziksel alt yapı yetersizliği ve veli ilgisinin yetersizliği kadar yüksek oranda da olmasa da müfredat yetiştirememe de öğretmenlik mesleğinin sorunları olarak görülmektedir. Yapılan literatür araştırmalarında öğretmenlik mesleğinde karşılaşılan zorluklar ile fiziksel alt yapı eksikliği, veli ilgisinin yetersizlikleri ve müfredat yetiştirememe arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Toplumun öğretmenlik mesleğine bakışı incelendiğinde katılımcılar öğretmenlik mesleğinin saygınlığı azaldığı ve öğretmenler birer hizmetçi olarak gördükleri gibi yüksek oranda bir ortak düşünce tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde benzer sonuçlarla karşılaşmak mümkündür. İzlenen yanlış politikalar öğretmenlik mesleğinin saygınlığını azaltmış olup bu mesleği herkesin yapabileceği bir meslek olarak göstermektedir (Çelikten, Şanal & Yeni, 2005).

Katılımcılar yeni çıkan Öğretmenlik Meslek Kanunu’ndaki maddelerden dolayı toplumun öğretmemelere bakışı olumsuz yönde etkilendiğini sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra bazı katılımcılar Öğretmenlik Meslek Kanunu ile ilgili toplumun nezdinde bu kanundan kaynaklı herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Eğitimin ekosistemi içinde önemli bir yere sahip aynı zamanda öğretmenlik vasfı da bulunan okul yöneticilerinin Öğretmenlik Meslek Kanunu’ndan en önemli beklentilerinin yöneticilerin profesyonelleşmesi olduğu sonucu elde edilmektedir. Ancak bu sonuç 789 sayılı Maarif Teşkilatının 12. Maddesi olan “Eğitim-öğretim hizmetinde asıl olan öğretmenliktir.” Maddesi ile örtüşmediği görülmektedir.

Öğretmenlik Meslek Kanunu ile birlikte öğretmenlerin meslek hayatlarında herhangi bir değişiklik olmayacağı düşüncesi hâkimdir. Literatürde buna paralel görüşler bulunmaktadır. Öğretmenlik Meslek Kanunu ile öğretmenlere maddi bir gelir getirmekle birlikte öğretmenlerin mesleki huzurunu etkileyen bir çalışma olarak görülmemektedir (Altan, Özmusul, 2022).

Tüm bu değerlendirmelerle birlikte Öğretmenlik Meslek Kanunu geliştirildiği takdirde eğitim öğretim sürecine öğretmenlerin motivasyonlarını artırmasından dolayı katkı sunacağı sonucuna ulaşılabilmektedir. Literatür incelendiğinde aynı sonuçlara ulaşan araştırmalara rastlanmaktadır. Öğretmenlerle ilgili alınan kararlar öğretmenlerinin motivasyonunu psikolojisini mutluluğunu, işe bağlılıklarını önemli ölçüde etkilememektedir (Altan, Özmusul, 2022).

Çalışmalarda elde edilen bulgular neticesinde Öğretmenlik Meslek Kanunu ile ilgili ortaya çıkan sorunların çözümüne ilişkin şu önerilerde bulunulabilir:

- ✓ Öğretmenlik Meslek Kanunları çıkartılırken öğretmenler ile çalıştaylar düzenleyip görüşleri değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.
- ✓ Öğretmenlik meslek Kanunu’nda öğretmenlerin özlük haklarını geliştiren maddelerin bulunması gerekmektedir.
- ✓ Öğretmenlik Meslek Kanunu’nda okul yöneticilerin profesyonelleşmesini gerçekleştiren maddelerin bulunması gerekmektedir.

- ✓ Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda eğitimcilerle yönelik şiddeti önlemeyi içeren maddelerin bulunması gerekmektedir.
- ✓ Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun medya tarafından topluma doğru anlatılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. Alkan, C. (1998). "Öğretmenlik mesleğinde istihdam", *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (241): 12 - 18.
2. Altan, M. Z., & Özmusul, M. Geleceğin Türkiye'sinde Öğretmen Refahı: Öğretmenlik Meslek Kanununun Kayıp Parçası. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 24-42.
3. Altunay, E., Gülşin, Oral., & Yalçınkaya, M. (2014). Eğitim kurumlarında mobbing uygulamalarına ilişkin nitel bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80.
4. Çapa Aydın, Y., & Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi.
5. Çelikten, Şanal ve Yeni.(2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl:19,ss.207-237
6. Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*, Ankara: Alkım Yayınları.
7. Çeliköz, N. ve Çetin, F., 2004. Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162, 136-145.
8. Çetin, Ş., 2006. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi (Geçerlik ve güvenilirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.
9. Hacıoğlu, F. ve Alkan, C. (1997). *Öğretmenlik Uygulamaları*, Ankara: Alkım Ya-yınları.
10. Karadoğan, A. (2019). Z kuşağı ve öğretmenlik mesleği. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 9-41.
11. Katkat, D. ve Mızrak, O., 2003. Öğretmen adaylarının pedagojik eğitimlerinin problem çözme becerilerine etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 158. 74-82.
12. Kavcar, C. (2003). Alan Öğretmeni yetiştirme, *Eğitimde yansımalar: VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu*, Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi Sivas, ss.10-12.
13. Ritchie, J. and Lewis, J.(2003) *Qualitative research practice: a guide for social science students and researchers*. Sage
14. Özden, Y. (1999). *Eğitimde Dönüşüm Eğitimde Yeni Değerler*, Ankara: Pegem A Yayınları.
15. Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4-14.
16. Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 24(24), 543-559.
17. ÜNAL, M. & Akay, C. (2017). Öğretmenlik mesleği ve yaşam boyu öğrenme: öğretmen adayları penceresinden. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 821-838.
18. Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.
19. Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005) Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Gözden Genişletilmiş Beşinci Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
20. Yıldırım, A., Şimşek, H. (2003). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınlar

Yararlanılan İnternet Kaynakları

www.hurriyet.com.tr

www.memurlar.net

www.resmigazete.gov.tr

www.tes.org.tr, 2022

www.ogretmenagi.org